

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus De Executoribus Vltimarvm Volvntatum duorum
celeberrimorum iurisconsultorum**

Canis, Johannes Jacobus

Constantia, 1593

VD16 ZV 2896

Prima Tractatus Particvla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63406)

PRIMA TRACTATUS PARTICULA.

SUMMARY.

1. Hæres voluntatem defuncti adimplere tenetur: & eò adigitur tribus potissimum actionibus.
2. Hæres ad fideicommissa tenetur: perinde atq; ad legata: quia idem ius.
3. Hæredum gradus, cur plures substituti.
4. Pœna non adimplentium voluntatē defuncti.
5. Executoris ultimæ voluntatis diffinitio: eiusq; explicatio.
6. Executores ultimarum voluntatum, rectè testamentarij dicantur & nume. 20.
7. Executores ultimarum voluntatum, dicuntur etiam diuisores. Et quid ita Item. distributores. num. 8. Alias variasq; appellationes. Vide nume. 10. 11. 14. 16. 17. 19. & 21.
9. Diuidere, quid.
12. Ut, dictio, adiecta, vel subaudita, modum necessariò implendum, denotat.
13. Testatoris voluntas seruanda est. & quomodo ea accipiatur in constitutione Gardiani simpliciter facta.
15. Negotiorum gestor, quis. Eius munus: item & executoris: varium quidem illud.
18. Legatarij & fideicommissarij ex testamento lucrum capiunt executores autem testamentorum, minus.
22. Executores in triplici sunt differentia & variè constituuntur & num. 23.
24. Executores qui nam dentur à lege.
25. Diocesani appellatione, comprehenditur solus Episcopus, in odiosis.
26. Episcopi si tres concurrant, domicilij, originis, & rei sitæ, quis eorum potius executor admittatur.

mittatur. diffing.

27. Executores datiui, quisint. Et cur sic dicti.
28. Executores datiui constitutio, quorum præsentiam requirat.
29. Monachus nequit esse testamēti executor. & quid ni.
30. Monachus negotia ciuilia vel ecclesiastica tractare non potest, nisi Episcopo præcipiente, & necessitate virgente.
31. Monachus potest executor decerni in relictis pijs.
32. Monachos ad hoc vt decernatur executor piorum relictorum, à quo petenda sit venia.
33. Papa quando sit consulendus, ad constituendum monachum executorem testamenti. Ibi dem, quàm late pateat Papæ potestas.
34. Canonici regulares, an prohibeantur esse executores testamentorum.
35. Abbas, & similes Prælati, an possint decerni testamentorum executores.
36. Abbates, possunt esse iudices.
37. Frater mendicans, non potest constitui testamenti executor. Et quid de fratribus minoribus. num. 39.
38. Prohibita multa fieri, quæ facta tamen tenent
40. Executores testamentorum, quare repellantur clerici.
41. Clericorum & sacerdotum appellatione, omnes superiores & inferiores ordines comprehenduntur.
42. Episcopi, archiepiscopi, & cardinales, an possint creari executores testamentorum.
43. Minor annis vigintiquinq; an possit esse executor testamenti. Et quid de impubere. num. 45.
44. Executor legitimam personā standi in iudicio, gerit.

46. Mulier

DE EXECVT. VLT. VOLVNT.

46. Mulier an possit esse testamenti executrix.
47. Seruus ad testamenti executionem an admittatur.
48. Bannitus, an admittatur ad testamenti executionem disting.
49. Excommunicatus an possit esse testamenti executor.
50. Collegium admittitur ad testamenti executionem.
51. Locius potest esse executor in causis spiritibus & pijs.
52. Executor vel commissarius non potest esse quisquam incertus. Item, nec procurator.
53. Legatum vitatur ratione incertitudinis & an possit dari executor incertus. disting. nume. 54.
55. Executor testamenti esse non potest furiosus, neque demens, neq; mente captus, neq; infans.
56. Executor vel commissarius an cogi possit ad officium suscipiendum; susceptum verò implendum.

*N*tequam de ipsis executoribus inchoetur, considerandum est, † quòd heres defuncti tenetur voluntatem ac dispositionem implere atque perficere. Quoniam ipse heres & defunctus una eademq; esse persona censentur, vt in auth. de iureiur. à moriente prestito. §. j. col. 5. l. mortuo. ff. de fideius. §. S. hac autē 30. q. 3. Et ad eum heredem cogendum, iura ciuilia tria

A S reme-

remedia prodiderunt, siue tres actiones induxerunt. Prima, est actio ex testamento, quæ dicitur esse personalis, & oritur ex quasi contractu aditionis hereditatis quo fingit ipsum heredem adeundo se obligasse creditoribus & legatarijs: vt. l. apud Iulianum. §. fin. cum. l. seq. ff. quib. ex cau. in poss. ea. & l. ex maleficijs. §. heres. ff. de act. & obliga. & instit. de obli. ex quasi contract. §. heres. Secunda est actio in rem, quæ rei vindicatio dicitur. Et oritur ex dominio, quod lex in ipsum legatarium transfert à morte defuncti, vt. l. à Titio. in fin. ff. de fur. Tertia, est actio hypothecaria: propter quàm omnia defuncti bona obligata sunt, de qua cum reliquis fit mentio in. l. 1. & 2. C. communia de lega. l. cum filius. §. varijs. ff. de leg. 2. & instit. de leg. §. sed olim. Et idem
 2 t de fideicommissis dicendum est: quia per omnia æquata sunt legatis. vt. l. 1. ff. de legat. 1. & d. l. 1. & 2. C. communia de legat. Sed quia
 3 plerumq; eueniebat, quod heredes legata t non soluebant, neq; voluntatem testatoris perficiebant: ipsimet testatores prouiderunt substituendo plures heredum gradus, non solum præci-
 piendo.

DE EXECVT VLT. VOLVN.

piendo, rogando, damnando: verum etiam poenas apponendo ipsis heredibus vel legatarijs, aut fideicommissarijs, quod principes obseruari voluerunt, nisi de re impossibili foret, aut probrosa, vel legibus interdicta. l. 1. C. de his, quæ poenæ nomine. & institut. de legatis. §. sed olim. & §. fin.

Insuper et quoque sacratissimus imperator 4
Iustinianus Augustus, cupiens deficietium voluntates impleri, mandauit intra spacium anni, eas effectui mancipari, alioquin eos hereditate priuari: & eam ad substitutos vel coheredes vel ab intestato conuictos, aut seruos proprios, vel ad fiscum, vltimo loco deferri: vt in authen. de hered. & fal. §. si quis vero non implens. cum. §. seq. vsq; ad. §. hinc nobis. col. 1. & in authen. hoc amplius. C. de fideic. & in authen. de eccle. titu §. si quis adificationem. col. 9. & c. nos quidem. de testa. Verum, quia superioribus prouisionibus non fuerat adhuc plenè consultum, adhuc de personis executorum & commissariorum per testatores, & vtriusq; iuris leges consultum est, atq; prouisum. Idcirco de his dicere cupientes, vt res
optime

optimè intelligatur, more maiorum, à diffinitione principii faciemus.

5 Quæro † igitur primò, quis sit executor vel commissarius vltimæ voluntatis? Et Spe. in tit. de instrumentorum editione. §. nunc verò aliqua. versic. 1. dicit eum esse, qui voluntatem testatoris debet adimplere. Quæ diffinitio probari secundum eum videtur in c. Ioannes. de testa. & in extraua. Inno. 4. quæ incipiebat: Ioan. frangepa. quam non habemus: sed de illa extracta est decretalis: si pater. de test. lib. 6. vt ibi habetur in gloss. 1. Sed mihi non plenè satisfacit: quoniam quidam sunt executores honorarij, qui non debent exequi: sed habent consulere vel hortari: vt dicit tex. in c. nos quidem. de testament. etiam quia conuenit hæredi, vel fideicommissario, qui debet implere, similiterq; procuratori eorum, qui ratione mandati suscepti tenetur voluntatē perficere testatoris, nec prædicit de voluntate codicillum, vel causa mortis donationem faciente, vel aliàs legatum ab intestato constituyente, neq; præterea illum complectitur, qui per alium voluntatem defuncti fecit impleri. Quare ipse

re ipse sic dicere videtur, quod executor sine commissarius ea fertur esse persona, cuius ope ac consilio vltima voluntas ad effectum perducitur. Hinc enim in diffinitione primò genus apponitur: vt. l. 1. ff. de statu hom. & instit. de iure perso. in prin. Secundò, cum dicit, cuius ope ac consilio, singulas species executorum comprehendit, siue verbo, siue re officium exequantur, nec non pro se vel alio negotium agant. Item vltimam voluntatem, dicendo: species illius meritò non prætermisit. Et similiter complectitur eum, qui eligit pauperes, & qui legata soluit, siue causa sit pia, siue non pia quicquid Ang. dixerit in suo consil. 64. in 2. col.

Quæro se cundò, † quod quibusue nominibus appellari solèt? Et Spe. in. d. 5. nunc verò aliqua. versi. porrò. dicebat eum executorem testamentarium appellari: quod Goffredus in. c. Ioannes. de testa. capere visus est, dicens executorem proprie solere dici, qui in iudicijs interuenit, & iudicis sententiam ad effectum perducit: vt. l. 1. C. de excu. rei iudi. c. super eo. de crimine fal. 2. q. 6. ab execute.

Sed

Sed tamen supra scripta spec. opinio bene defendi potest: quoniam vltima testatoris voluntas, iudiciũ appellatur: vt. l. i. C. de sacrosan. eccle. Et similiter vltima voluntas, sententia dicitur: vt. ff. de testam. l. i. in authen. de heredi. & Falci. §. si verò expressim. & §. seq. secundum Ioan. And. ibi in addi. Sed verius est non esse sententiam strictè ac propriè, neq; verum iudicium: sed potius largo modo per quandam similitudinem: cum de vno ad aliud arguatur. c. forus. §. constat. de verb. signi. & l. non est mirum. ff. de pigno. actio. Quare dicendo executores testamentarios, contentio sublata est.

7 † Secundo dicuntur diuisores secundum l. pecunia. ff. de ali. & ciba. leg. Is enim habet diuidere, quæ sunt distribuenda, vt proxime dicitur, quoniam si distributores appellantur, consentaneum est, vt diuisores quoq; sint: vt probatur. 2. q. 1. si peccauerit. ibi, distribue tempora. & c.

8 Tertio † distributores idem appellari possunt. sicut enim exposuit verbum diuisio i. distributio. Rogerius in. l. pecunie supradicta, quasi idem sit. Quod

Quod etiam sentit propheta in psalmo. 111.
cum dicit: Dispersit, dedit pauperibus. Et in
Euangelio, Ioan. 6. c. dicit: Distribuit discum-
bentibus. † Distribuere enim, est in plures diui-
dere. c. cum accensissent. de consti. c. fin. §. sui
autem. de concessio. prabende. lib. 6. bene fa-
cit. l. diuus Pius. ff. si cui plusquam per. l. Fal.

Quartò, dici † possent dispensatores: vt in 10
auth. vt liceat matri & auia. §. 1. col. 8. 43.
distin. c. dispensatio.

Quintò, dici † possunt ministri: quia mini- 11
sterium illis committitur. ff. de lega. 3. l. si quis
Titio decem, 33. distin. c. 1. 21. distin. ministrum.

Sexto quoq; Gardiatores dici possunt, à
Gardio, quod testamentum prouinciales appel-
ant. Ex quo infert Spe. in §. nunc aliqua. ver.
porrò. quòd si testator post legata facta nihil
officij committens, dixit: Titium Gardiato-
rem meum esse constituo, quod executor testa-
menti relictus videtur ad omnia exequenda:
maximè, si nullus hæres relictus est. vt in. ff.
de tutel. l. qui habet. §. fin. ff. de appellat. l.
Scio. in prin. ff. de adm. tuto. l. quoties. §. fi.
ff. de adulte. l. denuntiasse. 2. respon. de procu.
peti.

peti. de offic. de leg. c. pastoralis. i. responso.
 Et ratio est, vt res potius valeat, quam pe-
 reat. ff. de reb. dub. l. quoties. & l. cum in te.
 & de fide instrum. c. inter. §. ceterum. Et idem
 tenuit Ioan. And. in addi. d. §. ver. sed quid si
 dixit: facit Titum Gardiatorem meum: quo-
 niam secundum Ioan. Blan. cum dictio, vt, ap-
 12 posita, † vel sub intellecta, non denotat con-
 ditionem, sed modum, qui necessariò est imple-
 ndus. C. de his, quæ sub modo, l. 2. de testi. spo. c.
 pisanis. & notat. in c. verum. de condit. appo.
 Idemq; placet Spec. in. §. nunc verò aliqua.
 ver. 12. qui incipit: quid si testator ita dixit:
 facio Titium Gardiatorem. volens per ipsum
 fieri solutionem legatorum nam videtur, quod
 habeat diuidere ac soluere suo arbitrio, cum
 testator nullam fecit diuisionem, nec personam,
 per quam fiat, assignauit: vt præalleg. l. 3. ff. de
 ali. & ciba. lega licet sit arg. contra, de offi. de
 leg. c. pastora. §. quia. & de appell. c. nouit. Sin
 autem testator fecisset diuisionem: tunc esset
 minister habens solam soluendi potestatem:
 vt. d. l. 3. ff. de ali. & ciba. leg. Quod si testa-
 mento aliquis relictus hæres esset: talis no-
 meis

men inane tantum habere videtur: cum nulla distributio, vel commissio sibi relicta sit, vt. C. de ferijs. l. à nullo. extra de verb. sig. c. forus. §. in omni. 68. distin. corescopi. in fi. Consuetudo tamen generalis habet, quod talis videatur constitutus executor & commissarius, vt in predictis iuribus. & ff. de leg. 3. l. hoc legatū. & ff. pro socio. l. coiri. quod firmat idem Spe. d. §. nūc aliqua. ver. quid ergo si testator. quoniam consuetudo, est optima legis interpres: extra de consuetu. c. cum dilectus. & ff. de legibus. l. si de interpretatione. maxime, si dixit executores certæ rei, vel quantitatis.

† Fallit. i. quando appareret de voluntate testatoris: quia illa est seruanda. ff. de verb. signi. l. quisquis. ff. de rebus dub. l. qui heredi. Fallit secundo, quando testator dixit: facio Titium Gardiatorem meū, vt eius consilio legata soluantur, & distribuatur: quia nullum officium sibi commissum videtur: argu. l. pater. & l. Titium & Menium. in prin. ff. de lega. 2. idemq; placet Ioan. Andr. in addi. dicti ver. nam talis licet teneatur consilium requirere: non debet illud sequi. extra de arbi. c. cum olim, & de

B elect.

elect. cum in veteri. Sed sit consilij requisitio ad hoc, vt videatur si posset alios in suam protrahere sententiam: vt not. in d. c. cum olim. & per Ioan. Andr. in c. nullus ex consilio. de regu. iur. lib. 6. & ff. de arb. l. item, si unus. §. si. cum l. seq. Licet talis posset dici honorarius executor: ar. ff. de admi. tut. l. si plures. §. 1. 33. dist. c. 1. ver. 1. & extra de maio. & obed. c. 1. Fallit. 3. si testator dixit: quòd fieret executio eius arbitrio: quia recedi non potest à persona: vt. l. si quis arbitrato. cum. l. seq. ff. de verb. obli. ff. de contrahen. emp. l. fin. ff. quarum rerum actio non detur. l. 1. in prin. & sic erit quasi executor & honorarius, vt proxime dixi.

- 14 † Septimò dici possunt negotiorum gestores propter quandam, quam cum eis habent similitudinem. † Quod Spe. non placet in versi. de
- 15 executore autem queritur quoniam negotiorum gestor est, qui sine mandato alterius negotium administrat. l. ait praetor. §. si. & §. hac actione. ff. de neg. gest. instit. de oblig. ex quasi contractu. in prin. Sed executor gerit officium cura & sollicitudine cum mandato atq; commissione

missione: vt prædicta decret. Ioan. & l. si remunerandi. §. 1. ff. manda.

† Octauò, nonnulli tales appellant procuratores quod domini voluntate negotia ipsius administrat, vt. l. 1. ff. de procura. Quod etiam Spe. ver. de executore. & versi ad secundum. apertissimè reprobat. Primò, quia mandatum procuratoris, domini constituentis morte finitur. vt. §. item. si adhuc. insti. mand. l. & quia. ff. de iurisd. om. iudi. Sed officium executoris, à morte constituentis inchoat. Item, quia procura. non potest agere contrà dominum. Sed tamen executor vltimæ voluntatis, agit contrà heredem, qui censetur dominus, & vnà cum defuncto esse persona. l. fin. C. de impu. & alijs substit. l. cum heredes. ff. de acqui. pos. l. cum notissimi. §. 1. C. de prescrip. 30. vel 40. annorum. Item, quia potest reuocare procuratorem re integrâ. l. antè litem. ff. de procu. Sed tamen haeres, qui censetur dominus, vt prædixi: non potest reuocare executores: quoniam si hoc posset, voluntas defuncti ad effectum minimè perducì posset.

Nonò, à quibusdam hi† vocantur vicele- 17
B a gatarij

gatarij seu vicecommissarij; quoniam, sicut
 legatarij vel fideicommissarij, contra here-
 dem agere possunt, quod alias minimè valerè.
 Et ideò aggregant eos fideicommissarijs, quasi
 vocabulo humaniori: argu. l. 1. C. communia
 de leg. bene facit. l. si cum dorem. §. si patro. fi-
 18 lia. ff. sol. matr. & Quod Spec. in versi. ad ter-
 tium. reprobatur: quoniam legatarij & fidei-
 com. ex testamento lucrum consequuntur. l. 1.
 C. communia de legat. l. cum pater. §. surdo. ff.
 de lega. 2. Sed isti executores regulariter lu-
 crum pecuniarum non consequuntur. l. si quis
 Titio. 10. ff. de lega. 2. Secundo, quia legatarius
 & fideicom. non coguntur legatum vel fidei-
 commissarium accipere, ut. l. nam quod. §. si.
 & l. seq. & generaliter. ff. ad Treb. sed com-
 missarius & executor bene coguntur: ut in-
 fra dicam. Tertio, quia executores & legata-
 rij vel commissarij diuersis nominibus appel-
 lantur, ut. l. pecunia. & l. alio. ff. de ali. &
 ciba. leg. & d. l. si quis Titio. 10. ergo non sunt
 idem: argum. l. idem codicilli. C. de codicil.

19 Decimo, appellantur & loco vel vice here-
 dum: quoniam nedum ab heredibus, verum-

etiam

etiam ab alijs debitoribus velut heredes agere, atq; exigere possunt: vt. C. de epis. & cle. l. si quis ad declinandam. §. vbi autem. l. nulli. prope principium decreta. Io. frange panem. §. i. ff. de relig. & sump. funerum. l. si quis sepulchrum. §. si vnus. Quod licet Spec. placuerit in versi. & scias. & Io. B. in. q. 22. 23. & 26. mihi tamen non satis facit: tum quia contra heredem agere possunt: & diuersis nominibus appellantur: vt dixi in præcedente nominatione.

† Undecimò, Vbertus de Bobio eos executores & fidei commissarios appellabat. quod in l. nulli. C. de epis. & cle. latius est prosecutus. Nos autem executores testamentarios. §. esse conclusimus. at fidei commissarios, sicut neq; vicefidei commissarios non audemus appellare per rationes, quas in appellatione noua patèter expressimus.

† Duodecimò, commissarios Ioan. B. & Iac. de Are. & Io. An. in addi. versi. dicuntur etiam ministri. constanter appellant. Quod verè congruit his, quibus committitur aliquid dispensandum. Et hanc appellationem Roffredus

posuit in libel. Quare liquet de omnibus appellationibus huius nominis: de quibus quæ verè ac quæ falsè, sufficienter expressum est.

- 22 Quæro t̄ tertio, qualiter executor diuidatur, vel quæ sunt eius species. & considero istam. q. actiue ac passiue. Actiue. s. qui dari possunt. Item alio respectu postea subdant alias diuisiones. Sed hanc prius absolnamus. Respondeo igitur, quòd sicut tutorem dat quandoq; testator, quandoq; lex nonnunquam & iudex, t̄ ve in tit. ff. de test. tutela: de legitima tutela, & de tutoribus & curatoribus datis ab his, qui ius dandi habent. Sic etiam executores siue commissarios quandoque constituit & creat ipse testator in suo testamento, cum præcipit vel rogat aliquid per eos fieri siue distribui, vt probatur in. l. nulli. C. de episc. & cleri. l. 3. & l. neq; ff. de ali. & cib. leg. in authen. de eccle. tit. §. si quis autem. & §. non autem. col. 9. & in. c. Ioan. de testamentis. Et eodem modo, si quis nõ instituerit: sed in codicillis vel in donatione causa mortis legauit. Et de executore aut commissario prouidit: vt in. §. nunc aliqua. versicu. sed pone, quòd aliquis non constituit heredem.

redem. Et tales dicuntur testamentarij : vt in
Specu. de instrum. edict. §. nunc verò aliqua.
versicul. executores.

† Alij verò dantur à lege : qualis est epi- 24
scopus loci, vel originis, vel municipij seu vil-
lae, quae illi subest, aut episcopus loci rei. Vel eius
economus deficiente testamentario, non exe-
quente, exequiue non valente : vt l. nulli. l. si
quis ad declinandam. §. i. C. de episco. & cleri.
& c. tua. de testa. Vel qualis est metropolita-
nus, episcopo negligente, vel exequi non va-
lente : vt §. sin autem qui. & §. sequen. in au-
then. de eccle. titul. Vel qualis interdum est ec-
clesia, vt in authen. vt cum de appel. cogno. §.
si vnum. col. 8. Vel etiam capitulum vacante
sede : quia est officium necessarium : vt no.
glo. in cle. i. de haereti. Nec obstat, quòd nò pos-
sit conferre, sicut episcopus : vt c. olim. de ma-
io. & obedi. & not. in Clemen. i. ne sede va-
cante : quia ille ibi est merus honor : hinc au-
tem etiam onus : vt l. nulli C. de episco. & cle-
ri. & ca. tua. de testa. & ibi Abbas sicu. Le-
gitimus etiam esse poterit Abbas, vel alias in-
ferior, habens potestatem episcopalem. pro quo
B 4 facit

facit gloss. in Clemen. 1. de rebus eccles. non
 25 alienand. Quod dixit † Abbas sicu. in c. Ioan-
 nes de testa. esse verum in favorabilibus, qua-
 re hoc est. Secus in odiosis: quia diocesani ap-
 pellatione, tunc comprehenditur solus episco-
 pus: vt est gloss. in clement. 1. de vita & ho-
 nestia. cleri. & clem. 1. de iurepatro. Item legi-
 timus dicitur delegatus vel subditus ab episcopo:
 quia ex quo episcopus habet ordinario iure,
 ipso potest alteri committere: vt c. fina.
 de offi. ord. Et ita tenuit Recuperus consulendo:
 vt refert & sequitur Do. in c. fin. s. 1. de
 test. lib. 6. Similiter legitimus erit, & iam iudex
 secularis vt d. l. nulli. Et in Spec. de instru.
 edi. §. nunc verò aliqua versi. legitimi. Et tales
 consueuerunt legitimi appellari.

26 † Sed dubitari solet, quid si concurrant plu-
 res episcopi, videlicet episcopus domicilij, &
 originis, ac rei sitæ. Et ex dictis gloss. in l. nulli.
 & docto. ibi & Specu. in §. nunc aliqua. ver-
 sic. quid si episcopus. & vers. quid si fuit. &
 Fede. de se. in sua particulari disputatione, con-
 clude, quod ambo vel omnes. Fallit primò, vbi
 esset legata species vel res, quæ esset in vno
 loco

loco tantum: quia exequitur episcopus, ubi res est sita l. fideicom. ff. de iudic. & l. cum res. ff. de leg. 1. Fallit secundo, ubi esset debita quantitas: quia ille exequitur, ubi est res; quæ debet vendi si est in vno loco. Si autem debet vendi res in utroq; loco, vterq; exequetur, vt s. Celsus ibi alleg. Fallit tertio, ubi in nullo illorum locorum esset res legata, vel ex cuius venditione debet redigi quantitas: quia attendetur episcopus originis: ar. d. l. nulli. & l. ciues. C. de incolis. lib. 10. Et si origo est dubia, episcopo domicilij. Et si de domicilio dubitetur, episc. loci, in quo defunctus est: vt d. l. nulli. ver. quid si bene facit. l. iuris per. 5. cum oriundus. ff. de tut. & curat. datis ab his. facit l. 1. C. de prædijs min. l. prædiũ. & glo. or. 10. q. 2. hoc ius porrectũ. & auth. hæc vsus præstatio.

† Reliqui vero executores siue commissarij, 27
datini nuncupantur, qui dantur à iudice, siue consule ciuitatis: vel etiam ab episcopo, vel senatu: vel alio magistratu, secundum morem aut consuetudinem vrbis vel regionis, qui habent exequi secundam voluntatem mortui, si reperiunt expressa, vt not. in l. 3. §. 1. ff. de ali.

28 *Et ciba. leg. Sed tamen iudex hos dare non debet, nisi vocatis Et heredibus testatoris, ex quo ipsorum interest l. denuo quoq. ff. de re iudicata. Et l. nam ita diuinis. ff. de adopt. Et ista fuit opinio. Ioan. Blan. de Marfi. quam recitat Et sequitur Specu. in d. S. nunc aliqua. ver. datini. Et hæc verior videtur licet Iaco. de Are. in l. id, quod pauperibus. C. de epis. Et cle. quam refert Ioan. Andr. in addi. Spe. vt supr. patet. Commissarios datiuos non reperiri: quia nec expressum reperitur in d. l. nulli. nec in d. auth. de eccle. titu. S. sed Et quis. Nec putabat l. 3. ff. de alimen. Et ciba. lega. de execu. loqui: sed de quadam prouisione contra pluralitatem heredum illius, qui alimenta libertis reliquerat: cum executio voluntatis etiam vno heredem relicto cessare debuisset. Sed responderi posset plura esse negotia, quam vocabula: vt l. 3. ff. de præscriptis verbis. Et leges de similibus ad similia frequentius extendi consueuisse: vt l. non l. possunt. ff. de legibus, præsertim, cum tales tutoribus Et curatoribus comparentur: vt not. glos. in l. tutela. ff. de administration. tutorum. Quare viso quod testator, lex Et iudex execu-
tores*

DE EXECVT. VLT. VOLVN.

tores commissarios dant atq; decernunt, con-
sequenter videamus.

Qui dari, creari atq; decerni possunt? quos
facile cognoscemus, si specialiter enumeraue-
rimus, qui fieri nequeunt, quoniam & pauci
omnes sunt. Cognito enim vno ex contrarijs,
reliquum per se facile noscitur, vt l. 1. & 2. ff.
de his, qui sunt sui vel alie. iur. & institut. de
tutel. §. 1.

† Prohibetur enim primò monachus ex te- 29
stamento laici: quia nemo Deo militans, secu-
laribus negotijs est implicandus. extrà ne cler.
vel mod. ca. 1. cum sua rubri. 16. qd. 1. c. ec-
cles. & ca. de presentium, imo nec missas de-
bent publicè dicere: vt ead. qd. c. placuit.
Item, quia quodlibet negotium est eis interdi-
ctum, etiam abbate suadente, nisi monasterij
exposcat utilitas vt 16. questione 1. monachi.
extrà de postu. c. ex parte 12. questio. 2. c. non
dicatis. Item quia ad hoc pro mortuis haben-
tur. C. de episc. & cleric. c. Deo nobis. 2. quest.
8. ca. placuit. & cap. sequenti. † Deinde quia 30
actiones ecclesiasticas siue civiles monachi
tractare nequeunt, nisi episcopus id urgente
neces-

necessitate præcipiat: vt 16. questione prima
qui verè, extra de syndico c. 1. Et hanc partem
videtur tenere Spec. in S. nunc verò aliqua.
ver. sepe etiam queritur. in fine quoniam mo-
nasterij utilitas hoc eis officium committi non
videtur suadere, imò potius contrarium: vt
l. 1. distin. c. prætereà 88. distin. c. inutile. de ob-
lig. ad ratioci. c. vnico. ne cle. vel mona. c. 11.

31 † Quidam tenuere contrarium, maxime in
relictis pijs atq; pro anima: quia talia potius
ecclesiastica, quam mundana censentur, vt c.
super quibusdam. in fin. de verb. signi. de testa-
mentis c. relatum. de vita & hone. cleri. ca. 1.
86. distin. c. non satis 87. dist. per totum.

Item secundo, quia talia ex charitatis ne-
cessitate geruntur, merito permitti debent. 2.
q. 7. c. sed aliud 21. q. 1. c. placet. in princip.

Et cum hac nonnulli transeunt distinguen-
tes, vt dicta proximè in relictis pijs locum sibi
vendicent: dicta verò per speculatorem, pro-
cedant non in pijs: per c. tua, de testa. & per
c. Ioan. Frangepanem. vbi quidam de ordine
predicatorum datus fuerat executor.

Sed Speculator diceret, quod decretalis, tua
loquitur

loquitur de claustralibus habentibus admini-
strationem. Extrauagans verò Io. ponit facti
narrationem, non iuris ministerium. vel fortè
ibi executionem susceperunt de speciali pape
permissione. Io. autem an. in c. si. extr. de testa.
lib. 6. in 1. gloss. tenet indistinctè, quod possit es-
se executor, per illum text. dummodo habeat
licentiam superioris: licet consuetudo admittat
eos, etiam sine licentia: secundam gloss. ibi, &
Spec. in d. §. nunc aliqua. ver. quid de muliere.
Et tangam inferius circa mendicantes. in 4.
persona.

Et idem tenet Andre. Barb. in c. Ioan. de
testam. etiam de iure: quia exequens volunta-
tem etiam non piam, lucrum anime facit: vt
authen. de here. & falcid. §. si verò expres-
sim. à quo lucro clerici & monachi non de-
bent retrahi.

† Sed dubitari posset, quis erit superior, qui
dabit huic religioso licentiam? Ioan. And. &
Zenze, quod superior immediatè eo mortuo.
suprà de elect. c. si religiosus. lib. 6. Archiep.
quod episcopus. 16. q. 1. c. qui verè. & c. qui-
dam. quia monasteria eius sunt in eius cura & i.
distin.

distin. c. obitus. in fin. Item quia episcopus monasterio vacanti dat administratorem idoneum. qui de temporalibus curam gerit. de statu reg. c. ea, quæ s. quod si abbas. secundum Inno. & Host. fortius poterit hoc favorabile dependens à charitate, facit ratio c. fin. s. 1. de testa. li. 6. & vide no. per gloss. in c. si. religiosus. de elect. eo. lib. Et hanc opin. dicit Ioan. de ligna. probabiliorem & communiter teneri Lap. Abb. quod conuentus vel œconomus allegat de maior. & obed. c. cum olim. & c. 1. eod. titu. & lib. & de sup. neg. præla. c. penul. & si. & no. Ioan. Andr. de elect. c. si ab. post Io. mo. in nouella. Et ista opi. placet Dominico, siue ista licentia sit de iurisdic. siue de administr. spiritualium, quæ nec dissoluitur monachus per talem licentiam ab oblig. sui monasterij, nec sit alienatio à suæ personæ, Ioan. verò mona. putat hoc differendum: & si diu differtur, prouisio
 33 † monasterij propter litis pendentiam, papa consulendus est, qui solus à se statutum mutare potest c. statutum, in prin. supr. eo. & melius facit cle. ne romani. de elect. Sed opi. superiores sunt probabiliores, cum non agatur de magno
 præiud.

præiudicio. Et talis licentia debet actum præcedere. de regula: licet. & clemen. fi. de elect. secundum doctō. in d. c. fin.

Secundò, prohibentur † canonici regulares, 34
vel alij officiales. de quibus in c. ex parte. de postul. & c. si. ne cle. vel mo. & 20. q. 3. c. præsens. & tenet Spec. in 6. nunc aliqua. ver. quid de canoni. Sed contra hoc est text. in c. quod Dei timorem. de statu monach. & text. in c. fin. de testa. libr. 6. cum gloss. Ioan. And. supr. dicta.

† Tertiò prohibetur abbas similesq; religio- 35
forum prælati, rationibus ante dictis infraq; dicendis. facit quod not. in Spec. de arbit. §. fin. versic. sed quero diligenter. In contrariū not. quod possint esse cōmissarij, allegatur quod ipsi possunt esse procuratores, vt extrā de transac. c. contingit. & de censibus c. sopite. Et dicit Abbas, quod abbas potest esse procurator apud summum pontificem pro regibus inclytis in curia, & etiam pro alijs laicis, vt probat text. iuncta superscriptione in c. per venerabilem. qui filij sint legitimi, facit quod not. in c. nostra de procurat. & per Fed. de se. cons. 163.

† Itena

36 † Item quia abbates possunt esse iudices. extra de arbit. c. exposita. & de offic. de leg. c. quoniam abbas. Et hanc tenet Ioan. And. in gloss. d. c. fin. extra de testam. lib. 6.

37 Quartò, prohibetur † frater mendicans, per suprà scriptas rationes, sed Bal. in lid. quod pauperibus, in 7. q. primæ partis, tenet contrarium: per d. c. fin. & transit ibi glo. & sequitur Ludo. in suo consi. 235. in fratribus sancti Augustini, quos ait habere curam etiam ecclesie construenda in domibus testatoris. Sed tamen debent habere licentiam sui superioris: ut d. c. si. quanquam gesta per eos, etiam licentia non petita, robur obtineant firmitatis, sicut ait tenuisse Fed. de se. consi. 99. quid referentem. d. Anton. de But. dicit sæpius approbasse, & allegat tria similia.

38 † Primum de milite, qui prohibetur esse procurator: & tamen actus per eum gestus valet: ut l. ita demum. C. de procu. & l. filius. fa. §. veterani. ff. eod.

Secundùm simile est de clerico, qui non potest fideiubere: & tamen si fecerit, fideiussio tenet c. peruenit. & c. constitut. de fideius.

Tertium

DE EXECVT. VLT. VOLVN.

Tertium de clerico, qui nequit esse notarius:
& tamen instrumentum ab eo conditum, va-
let. c. sicut. ne cle. vel mo. c. 1. eo. ti. li. 6. & per
Bart. in l. vniuersos. C. de decu. libro 11.

† Quintò prohibentur fratres minores vt no. 39
Bal. in auth. ingressi & auth. si qua mulier. C.
de sac. sanc. eccles per tex. in cle. exiui. §. pro-
inde. & §. verū. de verbo signi. Nec sibi pla-
cuit sententia Bart. in 3. parte sui lib. minori-
carum. in 3. & 4. q. per l. cum pater. §. here-
ditatem. ff. de le. 2. & l. ex facto. §. si quis ro-
gatus. ff. ad trebel. volētis, quod ipsi possent eli-
gere ac nominare personas vel locum, quoniam
non videtur regulæ repugnare, quid placuit
Ludo. consil. 419. Quinimò, secundum Bal. re-
pugnat regulæ, quæ loquitur generaliter. Item,
quia talis nominatio malitiosè ad quæstum pe-
cuniarium trahi posset. Et idem tenet Domi.
& Ioan. de imo. all. Bar. id tenere propter fa-
uorē in l. à filio. in prin. ff. de ali. & ciba. leg.

† Sextò, prohibentur præpositi, archipræs- 40
byteri, canonici seculares, præbendati, non ha-
bentesq; personatus: & alij clerici beneficia-
ti, ac sine beneficijs. Quoniam huiusmodi perso-
na pro-

C

na pro-

ne prohibentur esse ministri laicorum. c. ex parte. de postu. 88. distinct. c. episc. autem sacerdos. & c. sacerdotibus. ne cle. vel mo. sed executores nil aliud sunt, quàm ministri, ut l. si quis Titio 10. ff. de lega. 2. † Item, quia clericorum & sacerdotum appellatione, omnes superiores & inferiores ordines comprehenduntur c. si quisquam. de cohabi. cle. & mulie. 11. q. 1. c. de persona. & 62. distin. c. fin. Idem tamen Bald. tenet. quòd omnes similes persone possint executores & commissarij pro anima, & in relictis ad pias causas: ut puta coniu-ctarum & miserabilum personarum: ut l. generaliter. C. de epis. & cler. quæ est in decretis 16. q. 1. & 88. distin. §. 1. c. 1. & 86. dist. c. fin. maxime, cum in omnibus sit par ratio: ar. l. illud. ff. ad l. aquil. & hoc omnes Doc. indistinctè tenent: per d. c. fin. de testa. lib. 6.

42 † Septimò, prohibentur episcopi, archiepiscopi. & Cardinales: per c. episcopus & c. inutile c. distin. & per alias rationes supra in alijs casibus adductas. Quod intelligebatur de testamentario, quoniam de legitimo non erat dubitatio, ex quo à l. talis præcipuus fiebat. ve

supra

DE EXECVT VLT. VOLVN.

suprà dixi, in princi. q. sed Spe. in §. nunc verò.
 ver. episcopo autem. tenet, quòd possint esse ex-
 ecutores testamentarij, sicut & legitimi. tum
 per d. c. fin. tum etiam, quia tales possunt esse
 esse iudices: vt l. episcopale. & l. si qui ex cõ-
 sensu. C. de epis. audi. c. cum tempore. de arbit.
 tum etiam, quia tales habent præcipuam cu-
 ram de carceratis, & alijs miserabilibus per-
 sonis: vt l. addictos. C. de epis. audi l. nulli l. ge-
 neraliter. & l. si quis pro redemptione. C. ac
 episco. & cle. Ergò idem erit pro defunctis, li-
 cet nonnulli nimium scrupulosi prædictos tan-
 tum pro causis pijs, nõ autẽ pro prophanis ad-
 mitterent, quorum ab omnibus est repudiata
 sententia.

Octauò † prohibetur minor annis 25. quia 43
 indecens est, vt aliorum sit gubernator, qui pro
 suis causis alieno eget auxilio: vt l. fin. C. de le-
 gi. tutel. instit. de execut. §. minores autem 25.
 annis c. Indæorum. de etate & qualitate. Se-
 cunda, quia minor nõ habet legitimam perso-
 nam ad standum in iudicio. Quod sæpe † facere 44
 oportet executorem benefacere l. exigendi. C.
 de procurat. & totus titul. C. qui legitimam

C 2 perso.

personam. Quod de iure verum existimant
 Spec. d. S. nunc verò aliqua. ver. quid de mi-
 nore. & Ioan. An. in d. c. fin. gloss. 2. Atta-
 men consuetudo, quæ optima est legum inter-
 pres, illos admittit: sicut etiam tolerat eos es-
 se ad negotia procuratores. c. qui ad agendum
 de procu. li. 6. idq; confirmat Bald. in l. id quod
 pauperibus. C. de episcop. & cle. & reliqui
 antedicti.

45 Nonò impubes † ab executionis officio vi-
 detur arcendus: tum propter rationes proxi-
 mè dictas: tum quia nullum est eorum animi
 iudicium: vt §. præterea testamentum. instit.
 quibus non est permissum facere testamentum,
 & l. cum prætor §. non autem. ff. de iudi. l. a.
 autem de are. vt refert Bal. in l. id quod pau-
 peribus. in s. qd. primæ partis distinxit. Quod
 aut loquimur quantum ad industrialia, quæ in
 impuberem nō cadunt, & tunc repellitur tan-
 quam minus idoneus. bene facit ultra prædi-
 cta l. fin. C. de mil. testa. Aut querimus quan-
 tum ad corporalia per ipsum testatorem ex-
 pressa, velut de mittendo legatarium in corpo-
 ralem possessionem, vel numerando pecuniam,

Et illa

Et illa per talem minorem etiam fieri possunt.
Et erit idoneus executor, dummodo circa illa
cadat eius affectus: vt l. 1. §. ceterum ff. de
acquir. pos. Et l. donat. C. eod. titul.

† Decimò, prohibetur mulier: quoniam hoc 46
virile videtur officium, à quo sicut à procura-
toris officio, mulier remouetur l. foemina. ff. de
procur. l. 1. §. sexum. ff. de postu. l. foemina. ff. de
re. iu. c. mulieres. de iudic. lib. 6. Et ita tenuit
gloss. in l. tutela. ff. de tute. Et d. c. fi. de testa.
lib. 6. Et Spec. in §. nunc verò aliqua. vers.
quid de muliere. sicq; consuluit Io. Pal. sed Bal.
in l. id, quod pauperibus. in 2. q. primæ partis,
tenet contrarium: quia mulier habet iudicis
officium suo nomine: vt l. qui in aliena §. quã-
quam. ff. de neg. ge. ergo etiam habebit hoc
executionis officium, Et satis placet: quia etiam
tutelæ officio fungi potest. Contraria verò lo-
quuntur, cum agit nomine alieno, etiam ad suam
utilitatem, vel forsitan indecenter. Sed hoc
propter pietatem decens existimant, Et ita vt
attestatur Spec. Et glos. d. c. fin. obseruat con-
suetudo.

† Undecimò prohibendus est seruus: quia 47

C 3 quo

quo ad ius civile, pro nihilo reputatur, imò pro mortuo: iuxta l. quod attinet. ff. de reg. iur. & l. seruitutem. eod. tit.

Secundò, quia exequendi authoritas non cadit in seruum, vt l. hac verba. ff. de verb. sig.

Et hoc tenuit Iac. de Arena. & Bal. in 1. questio. 2. partis l. id quod pauperib. C. de epis. & cler.

Verius tamen videtur esse contrarium: quia executor, dicitur esse minister, vt l. si quis Titio 10. ff. de leg. 2. sed seruus non prohibetur esse liberi hominis minister, imò admittitur: vt l. 1. ff. de exercitor. l. seruum. ff. de procur.

Secundò, quia ea, quæ sunt ministerij ac mudi facti, per seruum quomodo adimpleri possunt: vt l. legatum. ff. de ca. diminu. & instit. de stipu. seruo.

Et tertio mihi placet, quia spiritualia & pietatis opera in seruum cadant: vt in toto tit. de coniugio seruorum. & in tit. de seruis non ordinandis.

48 † Duodecimò, prohibendus verè esset bannitus: quoniam talis suo nomine non habet actionē: vt l. tutel. §. si libert. ff. de cap. dimin.

Tum

Tum etiam quia videtur carere authoritate, ut proxime dixi. Bal. tamē in d. l. id quod pauperibus. in 2. parte, q. 6. dicit, quod prædicta procedunt in his executionibus & commissarijs, quæ aliquid iuris sapiunt: sed si essent commissarij, & executiones nudi ministerij, vel nudi facti, qualis est electio vel declaratio quorundam pauperum, quibus testator velit distribuere: tunc bene possent talia exequi etiā banniti: ut l. ex facto. §. ex facto. ff. ad Treb. Ego verò idem puto, si sit legatum alimentorum, in quo ipse bannitus est capax secundum æquitatem naturalem, ut l. si. in metallum. ff. de his, quæ pro non scriptis habentur. & not. in l. 1. C. de hære. instit. qui multò fortius poterit exequi pro alijs.

† Tertiodecimò prohibendus videtur excommunicatus: quoniam ipse nequit esse iudex: ut not. in l. 1. C. de iuris & facti igno. Ergo prohibendus etiam videtur esse executor. Bene facit c. decernimus. de senten. excom. li. 6. vbi tales repelluntur etiam ab agendo, patrocinando, & testificando.

Sed Bal. in d. l. id, quod pauperibus. in 4. q.

C 4 secunda

secundæ partis verius putat esse contrarium: quia tales extraiudicialia tractare negotia non prohibentur: vt not. Inn. in c. si verò. de sen. excom.

Et ego etiam verum puto: quia istud officium & participatio ex illo descendens, non est ad commodum suum, imò potius aliorum. Et ideò illud exequi non prohibebitur, maxime subsistente ratione publici officij, vt c. cum voluntate, de senten. excommun.

50 Quartodecimò † videtur nonnullis collegium prohiberi, qui non habet corpus verum & animarum. Et ideò sicut non potest esse capax excommunicationis: vt c. romana. §. caueant. de sen. excom. ita nec huius officij: vt ar. l. nulli. C. de epis. & cler. Bald. in saepe. d. l. id, quod pauperib. in 6. qō. secundæ partis principalis contrarium asseruit per rationem directò contrariam: quia collegium ciuile habet corpus: potestq; consentire, ac votum testatoris implere: arg. l. aliud §. refertur. ff. de reg. iur. Quinimo videtur posse capere legatum. Et maturius posse id agere, quam vnus tantum dummodo sit approbatum: vt l. i. C. de sac. san. eccle.

DE EXECVT. VLT. VOLVN:

eccle. l. cùm senatus. ff. de reb. dub. & ad tre-
bel. l. omnibus. & l. si heres. §. vicis. ff. de leg.
1. notatio. in l. 1. §. 1. ff. quod cuiusq; uni-
uersitatis nomine. & in l. collegium. C. de hæ-
red. instit. & ff. de colle. illicitis l. 1 §. in sum-
ma. Nec obstat. §. caueant. quia ibi est casus
specialis in sententia excommunicationis.

† Quintòdecimò, prohibetur quilibet lai- 51
cus executor esse in causis spiritualibus &
pÿs: vt c. decernimus. de iudicijs. secundum
Bal. ibi tenet contrarium: & similiter alijs
docto. in c. Io. de testa. quia mera executio po-
test laicis competere contra clericos de man-
dato domini episcopi: vt c. clericos. de senten.
excom. libr. 6. meritò etiam ista executio te-
stamenta. Item secundò, quia laicus potest esse
procurator super causis spiritualibus: vt c. 1.
& c. fin. de procurat. libr. 6. ergo & executor.

† Sextòdecimò, non potest executor vel com- 52
missarius esse quisquam incertus, puta vnus ex
liberis Titij: quia etiam tutor incertus incer-
to dari non potest: vt. ff. de testamentaria tu-
rela l. tutor incertus. & l. tutor ita. & instit.
de leg. §. tutor autem. præsertim, cùm equipa-

C s parari

parari soleant executor testamentarius & tu-
 tor : arg. eius, quod not. gloss. in l. antepe. ff. de
 tutel. Et gloss. in l. si quis à filio §. si plures. ff.
 de leg. 1. Item, quia procurator qui etiam com-
 paratur huic executori, similiter incertus cō-
 stitui non potest l. 2. quæ incipit, dummodo. ff.
 53 de procur. † Et eodem modo legatum ratione
 incertitudinis vitiatur : vt §. incertis. instit. de
 leg. & mihi videtur rationabile : quia ista di-
 spositio esset quodammodo captatoria. i. ad se-
 cretum alienæ voluntatis : quam iura commu-
 niter improbant : vt l. captatoria. ff. de leg. 1.
 & l. captatorias. C. de testamen. militis. Salic.
 tamen in d. l. id, quod pauperibus. C. de episc.
 & cleri. tenet, quod imò valebit datio execu-
 toris incerti : quia continet provisionem testa-
 toris & eius, cui est dādum, & modicum onus
 grauari ad exequendum : sed tutela continet
 graue onus tutoris, & legatum continet graue
 onus heredis, & procuratio domini. Item,
 quia non potest euenire casus, quin sit vtilius
 habere executores certificandum, quam nul-
 lum : & sic cessant contraria. Sed ex mente
 Saliceti predicti super vltima. q. posset sic di-
 ci, com.

ei concordando prædicta. † Aut testator fecit 54
 Titium executorem suum cum potestate substi-
 tuendi unum alium, & valebit ista constitu-
 tio in persona Titij: quia non est omnino in-
 certus: & in persona substituendi ab eodem,
 qui esse non potest omnino incertus: vt c. qui
 ad agendū. de proc. li. 6. nam talis videtur esse
 à testatore constitutus bene facit. l. item eorum
 §. si decuriones. ff. quod cuiusq; vniuersitatis
 nomine l. instit. talis. ff. de condi. institu. l. cum
 essent. §. i. ff. de serui. vrba. prædi. Aut testator
 fecit Titium executorem vel commissarium,
 cum hoc, quòd si non velit, vel non possit, quòd
 possit eligere vel facere alium commissarium,
 vel executorem: & tunc non valet, & repu-
 tabitur omnino promissio incerta. Vel secundo po-
 test sic dici, quòd aut dicta promissio est ad cau-
 sas pias: & valebit: vt not. Inno. & Cano-
 niste in c. cum tibi. de testa. & gloss. & Legi-
 ste in d. l. captatorias. aut ad causas non pias:
 & non valibit. vt dixi.

† Queri etiam posset an sit prohibitus su- 55
 riosus, demens, vel mète captus, aut infans non
 intelli-

intelligens quid agatur, sed vana est dubitatio, cum nullum negotium suum vel alienum agere valeant: vt l. furiosum. C. qui testam. facere possunt. & l. furor. ff. de sponsalibus. quare congruentius obmittemus.

56 Quæro t̄ quarto, vtrum executor vel commissarius cogi possint ad officium prædictum suscipiendum, vel susceptum adimplendum? Quidam, vt Accursius. in l. nulli. C. de epis. & cler. sensere, quod sic: arg. l. alio. ff. de ali. & ciba. leg. l. si legatarius. ff. de lega. 3. l. cogi. in prin. & §. & generaliter l. posse. ff. ad Treb. in authen. de eccl. tit. §. sin autem. & §. si quis autem. in fin. Et pro his est arg. in c. nōs quidem c. tua nos & c. Ioannes. de testam. ff. de peti. here. l. hereditas. in fin. C. de fideicom. l. fin. in fin. & in auth. ibi posita cum prædicta. l. nulli. Item, quia t̄ quisq; cogi potest ad personalia munera subeunda qualis tutela est, atq; similia l. 1. §. 1. supra c. & l. munerum, id est, responso. & §. qui ad noua. ff. de mune. & hono. sed exequi legata in pios vsus, fauore religionis, videtur quoddam munus de equitate canonica: vt c. tua. & c. Ioannes, de testam.

& præ.

Et præall. l. nulli. cum reliquis supra dictis.
 ergo cogetur ad istud. Item, quia voluntas te-
 stat. habet vim legis, nec potest infringi: vt. C.
 de sacros. eccl. c. vt inter. C. de epis. Et cle. l. si
 quis ad declinandā. Et inst. de obl. quæ ex quasi
 cōtract. §. fin. pro quibus facit. C. cōmunia de
 leg. i. l. circa med. Et in auth. de eccl. ti. §. sin-
 autem legatum. Et §. seq. cum d. c. Ioan. Ergo
 debet seruari. † Item, quia sicut delegatus po- 5 8
 test compelli à delegante, vt suam delegatio-
 nem Et commissionem perficiat: vt l. i. C. qui
 pro sua iurisd. c. pastoralis de offi. deleg. sic etiā
 dominus episcopus debet posse compellere com-
 missarium constitutum à se, vel à testatore, vt
 suscipiat commissionem Et delegationem, sal-
 tem quo ad nudum ministerium Et nudum fa-
 ctum: vt c. nos quidem supra de testam. Goff.
 verò, putauit talem non cogendum suscipere
 officium, neq; susceptum exequēdum; quoniam
 hoc officium procedit à vera voluntate: sed
 arbiter non compellitur suscipere arbitrium.
 neq; ferre laudum: vt l. 3. §. 1 ff. de arb. Secun-
 dò, quia hoc officium, est quedam procuratio,
 sed procurator non cogitur procurare: vt ff.
 de pro-

de procur. l. multis. ergo nec executor. Tertio,
 quia hoc officium assimilatur negotiorum ge-
 stori, sed negotiorum gestor non cogitur: vt. C.
 de nego. gest. l. tuto. merito nec executor. Quar-
 to, quia executor similis videtur curatoris bo-
 nis constituto, qui non compellitur: vt l. 2. §. 3.
 ff. de cura. bonis dando. Igitur nec executor vel
 commissarius. Quinto quia commissarius vel ex-
 59 ecutor par est legatario: sed nullus legatarius
 compellendus est suscipere legatum quod alteri te-
 stitutus est: vt l. nam quod §. non omnis & l.
 cogi. §. & generaliter. ff. ad Treb. sic videlicet
 talis non erit cogendus. Sexto quia ille non debet
 grauari, qui non suscipit commodum ex testamento.
 ab l. eo. C. de fideicom. l. 2. circa fin. C. communia
 de leg. facit. ff. de condi. & demon. l. si cui le-
 gatum. i. responso. sed iste non habet commo-
 dum: ergo & c. Et ista opinio placuit specula-
 tori in §. nunc vero aliqua. versic. hic queri-
 tur utrum. Et istam opinionem tenet etiam
 Salic. in l. nulli. quia est in potestate sua, vt ibi,
 & authen. licentia. iuncta l. saepe. ff. de offic.
 presi. & l. non quicquid. ff. de iudi. Non ob-
 stant iura, quae contradicunt: quia intelli-
 guntur.

guntur, quod accaptauit officium: quia tunc bene compellitur sicut supra de arbit. diximus. Et ita intelligitur d. gloss. quod si velit perdere legatum non poterit cogi. Sic ergo tenenda est regula, quod compelli non debet.

† Fallit primò, vbi acceptasset expressè: quia 60 compellitur: sicut dixi de arbit. in l. 3. §. 1. ff. de arbit. Et c. tua. Et c. Ioan. de testament.

Fallit secundò, quando acceptauit legatum: quia videtur agnouisse voluntatem defuncti: vt l. 1. in fin. ff. vbi pupillus educari debet.

Et idem † est in tutore: quia recipiendo le- 61 gatum videtur acceptare tutelam, vt l. penultim. C. de legat. Et ff. de executor. tutel. l. Nescennius. quod est verum, etiam si sit vnicum tantum Et simplex: quia præsimitur factum ob hanc causam tantum: vt in d. l. penultim. Et l. nec adiecit. ff. pro scio. † Sic etiam pater recipiendo legatum cogitur filium emancipare l. si cui. in 2. Et 3. responso. ff. de condit. Et demon. l. cogi. §. si paterfa. ff. ad Treb. quod est verum, nisi sit inhabilis ad dictam executionem puta quia est frater minor: quia non potest esse: vt cle. exini. §. cupientes. de verb.

de verb.

de verb. signi. & dixi in precedente questio.
 versi. s. quia recipiendo legatum, non videtur
 acceptare, sicut nec tutor vt l. admin. C. de leg.

63 † Fallit tertio, quando vnum legatum soluit.
 vel aliàs pro herede gessit: quia videretur cõ-
 sensisse voluntati testatoris l. pro herede. ff. de
 acquiren. here. & l. si quis uxori. ff. de falsis
 & ita tenet Ioan. Andr. Cardi. & omnes in c.

64 Ioannes de testam. Fallit quarto † quando ta-
 lis executor esset consanguineus coniunctus ipsi
 testatori quia coniunctio sanguinis tantum ope-
 ratur, quantum si expressè acceptasset: per l. si
 seruus communis. ff. de donat. inter virum &
 uxorem. & l. in sponsalibus. ff. de sponsalibus.
 & placuit Bar. in l. 1. ff. de leg. 2. Fallit quinto
 quando acceptauit literas testatoris, vel here-
 dis, aut alterius requirentis eum super dicta
 executione, nec contraxit. vt not. gloss. in cle.
 1. de procur. & l. si filius. ff. ad macedo. & te-
 net Abb. sic. in c. Ioannes. de test. & idem for-
 tius si subscripsit se illis literis, vel testamento,
 vt l. uxori ff. de fal. & l. ex sententia. ff. de te-
 stamen. tutel. & no. Abb. in d. c. Ioan. Fallit 6.

65 † quando adscripsit sibi aliquid in testam. vel
 adscripto

DE EXECVT. VLT. VOLVN.

adscripto consensit in vita siue post mortem :
 vt not. Bart. in d. l. 1. in 3. col. ff. de leg. 2. Fal-
 lit 7. in † executore constituta & creato per 66
 episcopum vel praesidem, qui appellatur dati-
 uus, vt l. nulli. C. de epi. & cle. l. 4. ff. de alim.
 & ciba. legat. quia poterit à dictis iudicibus
 cogi ex officio suo loco deficientis actionis : vt
 l. planè. & ibi probat. ff. de leg. 1. Sed in casi-
 bus praecedentibus poterit etiam cogi actione
 ex testamèto, sicut diximus cogi delegatum su-
 scipere delegationem. † Fallit octauò quando 67
 constitutus executor in testamento fuit praesens
 & tacuit : quia videtur consensisse, quoniam
 vbi agitur de honore vel còmodo, praesens &
 tacens videtur consentire, vt l. qui patitur. ff.
 manda. Sed acceptare talem executionem &
 commissariam, est salutare animæ acceptan-
 tis, & refutare, est peccatum : vt not. gloss.
 singularis in c. sicut 11. qd. 1. nam hoc est de iu-
 re naturali, & hoc probat text. in §. si verò
 expressim. in authen. de hered. & fal. Item,
 quia vbi agitur de honorabili bono, quale hoc
 esse censetur, quis tacendo dicitur consentire,
 vt not. Innocen. in c. in genesi. de elect. & al-

D

leg. d.

leg. d. l. qui patitur. & ita tenuit domi. Andr.
 Barba. in d. c. Ioan. de Testa. Ioan. Andr. &
 quasi omnes doct. in d. c. Ioan tenent contra-
 rium, quod hoc non videtur consentire per l.
 filiusfam. s. inui. ff. de procu. & l. si de meis.
 s. recepisse. ff. de arbit. & idem tenet Pau. &
 Cardi. in cle. 1. de testament. & Ioan. Andr.
 in addit. Specu. de arbit. s. sequitur. versi.
 sed nunquid per d. s. iniur. & Lud. Roma. in l.
 que dotis. ff. soluto matri. sed Barto. dicit, quod
 ibi loquitur de procurat. cuius officium vile
 est. secus forsan in hoc, cuius officium videtur
 esse nobile, quod sanè non placet: quia cum sit
 nudi facti, & competat mulieribus, pueris,
 excommunicatis, & bannitis, vt dixi. q. 3. in
 multis articulis, non percipio in quo consistat
 ista nobilitas: & ideo non recederem à com-
 muni opinione. Et allegata per ipsum pu-
 to intelligi, quando non sunt
 onerosa.

SECVN.